

actueel

Kopzorgen verdienen zorg

5 GARANTIES
voor ouderen in
coronatijden

"We hadden weinig
in de pap te brokken"

4 ouderen over
basisbereikbaarheid

Cover: Bart Behiels

Ontdek onze nieuwe campagne
'Kopzorgen verdienen zorg'
op pagina 4.

- 3 Voorwoord: **Wijsheid in tijden van crisis**
- 4 **Kopzorgen verdienen zorg**
- 6 **5 garanties** voor ouderen in coronatijden
- 10 Wat belooft de **nieuwe federale regering** voor ouderen?
- 12 **Fixatie in woonzorgcentra**. Wat kan (niet)?
- 14 De **sociale assistentiewoning**
- 16 **Digitale dienstverlening** voor alle burgers
- 18 Vlaamse Ouderenraad stelt **nieuw beleidsplan** voor
- 21 **Mantelzorgstatuut** en mantelzorgverlof
- 24 **Kwaliteitsindicatoren** in woonzorgcentra
- 26 De **oudste influencers** van Vlaanderen
- 28 Toekomstig aanbod **Vlaamse Ouderenraad - lokaal**
- 30 Bouwen aan een **dementievriendelijke gemeente**
- 31 **Ouderen verenigen** - nu meer dan ooit
- 32 Participatie van ouderen in de plannen rond **basisbereikbaarheid**

De Vlaamse Ouderenraad is het advies- en inspraakorgaan van de ouderen bij de Vlaamse regering.

Actueel is het informatieblad van de Vlaamse Ouderenraad.

Wijsheid in tijden van crisis

Jul Geeroms
Voorzitter

De coronacrisis stelt ons als samenleving voor heel wat uitdagingen, maar opmerkelijk: ze werpt ook een nieuw licht op de ruimere vraagstukken waar we samen voor staan.

Zo doet deze crisis ons reflecteren over de rol van wetenschappelijke kennis binnen een goed regeringsbeleid. Laat het duidelijk zijn: zonder de inzichten van virologen en andere wetenschappers is een effectieve bestrijding van deze pandemie onmogelijk. Tegelijk weten we dat deze kennis alleen niet volstaat: ze zegt ons niet exact welke maatregelen nodig zijn of voldoende zullen zijn. Laat staan of ze nageleefd zullen worden. Die vertaling moet telkens nog gemaakt worden.

Voor een doeltreffend beleid is dus ook andere kennis nodig. Voeling met wat leeft, met de noden en behoeften die mensen ervaren, in al hun diversiteit. Inzicht in wat kan werken, bekeken vanuit het oogpunt van zij die de maatregelen moeten toepassen. En een beoordelingsvermogen dat al die elementen samenbrengt en evenwichtig afweegt.

Ook ouderen hebben daar een stem in te brengen. Niet alleen omdat het virus vaak gevaarlijker is naarmate mensen ouder zijn. Maar evenzeer omdat ouderen – ook in coronatijd – volwaardig deel blijven uitmaken van de samenleving. Elke richtlijn moet ook vanuit hun oogpunt bekeken worden. Iedere oudere, of die nu gezond is of kwetsbaar, verbonden of alleen, mantelzorgverlener of grootouder, moet zich gezien en gehoord voelen als we deze strijd willen winnen.

“Elke oudere blijft ook in coronatijd volwaardig deel uitmaken van de samenleving. Luister actief naar wat bij hen leeft.”

Die conclusie geldt ook voor het ruimere ouderenbeleid. Ook daar is wetenschappelijke kennis noodzakelijk, maar niet voldoende. Een goed ouderenbeleid moet rekening houden met de inzichten, het aanvoelen en de (levens)ervaring van ouderen zelf. Waarom? Omdat zij het doel zijn van dat beleid: op hun noden, behoeften en maatschappelijke positie probeert het een antwoord te bieden. Actief luisteren naar wat leeft en naar wat kan werken is daarvoor essentieel.

Maar er is meer. De overheid kan ook zijn voordeel doen met de rijkdom aan inzichten en ervaringen die de ouderen als groep doorheen hun leven hebben opgebouwd. De lessen die ze trekken uit zowel de positieve en negatieve ervaringen als uit fouten en successen doorheen hun leven, brengen een uniek soort wijsheid met zich mee. Neuropsychiater André Aleman omschrijft die wijsheid, op grond van wetenschappelijk onderzoek, als "inzicht in levensvraagstukken en het (kunnen) maken van evenwichtige keuzes in onzekere situaties".

Inzichten en ervaringen van ouderen samenbrengen en van daaruit inspraak hebben in het beleid is voor ouderen enorm belangrijk. Als Vlaamse Ouderenraad trekken we al 15 jaar bewust deze kaart. Ook in de toekomst blijft dit onze drijfveer. Want de stem van ouderen doet ertoe, zowel tijdens als na corona.

Kopzorgen verdienen zorg

Een nieuwe campagne van de Vlaamse Ouderenraad

Over ingrijpende veranderingen op oudere leeftijd wordt vaak lichte heen gegaan. Alsof je er gewoon mee moet leren leven. Hulp op maat is er amper. Al te vaak dragen ouderen hun zorgen daarvoor alleen. Of ze nemen een pilletje om het leed te verzachten.

Kopzorgen Verdienen Zorg.

Op elke leeftijd.

Van een luisterend oor tot psychologische hulp.

Doe mee op www.kopzorgen.be

Coronacrisis maakt problematiek nog meer zichtbaar

Door de coronacrisis ondervinden we allemaal hoe belangrijk een goed gesprek, warme steun en een betekenisvolle knuffel zijn. Ook de waarde van professionele hulp, begeleiding en ondersteuning op psychosociaal vlak wordt meer en meer duidelijk. De crisis daagt ieders welzijn uit. En zeker het psychisch welzijn van ouderen staat meer dan ooit in de kijker. Ouderen in woonzorgcentra én gezonde, actieve 65-plussers.

Maar ook voor deze crisis stonden we al voor heel wat uitdagingen op vlak van het psychisch welzijn van ouderen. Want op latere leeftijd nemen ingrijpende kantelmomenten en verlieservaringen vaak toe. Denk aan het zwarte gat na de pensionering, overbelasting bij langdurige en intensieve mantelzorg, verlies van dierbaren, geconfronteerd worden met je eigen lichamelijke of cognitieve achteruitgang, relatieproblemen, eenzaamheid of levensmoeheid. Maar het kan ook om heel praktische zaken gaan, zoals niet langer kunnen autorijden of fietsen, het huishouden niet meer alleen kunnen beredderen of moeite hebben om gesprekken te volgen. Hoewel die

verlieservaringen klein lijken, kunnen ze net heel confronterend zijn, elke dag opnieuw. Ze hebben een steeds grotere impact op je psychisch welzijn.

Natuurlijk ervaart niet elke oudere die problemen. Heel wat ouderen voelen zich goed in hun vel en genieten van een actief netwerk, het nieuwe grootouderschap of hun vrijwilligerswerk. Maar zeker bij de oudste groep ouderen hebben die opeenvolgende verlieservaringen samen een steeds grotere impact op het psychisch welzijn. En toch gaat er weinig aandacht naar het psychisch welzijn van oudere generaties.

Drie niet te onderschatten redenen

Er leeft nog een sterk **taboe**, zeker bij de oudste ouderen. Zij krijgen weinig kansen om echt over hun mentaal welzijn te spreken en ervaren zelfschroom om te praten over de ingrijpende veranderingen waarmee ze geconfronteerd worden. Hierdoor stellen ze hulp zoeken (te) lang uit. Dit staat in scherp contrast met de hoeveelheid voorgeschreven slaapmedicatie en antidepressiva die ze innemen.

We gaan als **samenleving** vaak anders om met ingrijpende veranderingen op latere leeftijd. We kijken anders naar een dertiger die zijn partner verliest, dan naar een tachtiger die afscheid moet nemen van zijn of haar levensgezel. We kijken anders naar een 25-jarige die antidepressiva neemt, dan naar een 75-jarige die dezelfde medicatie voorgeschreven krijgt. Bepaalde uitdagingen beschouwen we (impliciet) als zaken die nu eenmaal bij het ouder worden horen. Ouderen moeten er maar mee leren leven. Zonder dat we hen actief de informele ondersteuning en psychologische hulpverlening aanbieden die we voor jongere generaties als evident beschouwen.

De **geestelijke gezondheidszorg** voor ouderen is veel minder uitgebouwd. Het gespecialiseerde aanbod is gebrekkig, met de netwerken en de mobiele teams die beperkt zijn tot 65 jaar. Maar ook de integratie van eerstelijnspsychologische zorg voor ouderen in het ouderenzorg- en welzijnslandschap schiet tekort. Veel woonzorgcentra hebben amper genoeg medewerkers om degelijke basiszorg te bieden, laat staan om daar bovenop goede psychosociale ondersteuning en begeleiding te bieden. Ook wat

betreft de kennis bij hulp- en zorgverleners over geestelijke gezondheid van ouderen valt er nog veel te winnen.

Het mag duidelijk zijn dat kopzorgen zorg verdienen. De Vlaamse Ouderenraad vindt het hoog tijd om psychische problemen bij ouderen bespreekbaar te maken. De noden zijn hoog, de cijfers liegen er niet om en de hulp is op dit moment ontoereikend.

Hoe doen we het? We maken de problematiek zichtbaar

De campagne toont waarmee mensen op oudere leeftijd worstelen, welke impact dat heeft, en hoe belangrijk het is om erover te kunnen praten en ondersteuning op maat te krijgen. We willen de voeling met het psychisch welzijn van ouderen versterken.

We creëren een platform en stimuleren debat

Iedereen die van dichtbij of veraf te maken heeft met psychische problemen van ouderen, komt aan bod. Van ouderen en hun omgeving, tot professionals op het terrein en deskundigen. Samen kijken we naar de uitdagingen die zich stellen, en naar de richting die het beleid en het landschap rond

geestelijk welzijn bij ouderen uit moeten.

Dat doen we online op de website **www.kopzorgen.be**. Lees er nu alvast interviews met onder andere ouderenpsychiater Luc Van de Ven, bekend van het Canvas-programma Therapie en bekende filosoof Jean Paul Van Bendegem.

We formuleren beleidsvoorstellen

Vanuit die uitwisseling van verhalen, signalen en inzichten willen we uiteindelijk komen tot een set van beleidsvoorstellen. Die voorstellen spitsen we toe op de toekomst van de geestelijke gezondheidszorg voor ouderen. Zowel qua preventie als qua zorg en ondersteuning. We sporen beleidsmakers aan om niet bij de pakken te blijven zitten en actie te ondernemen.

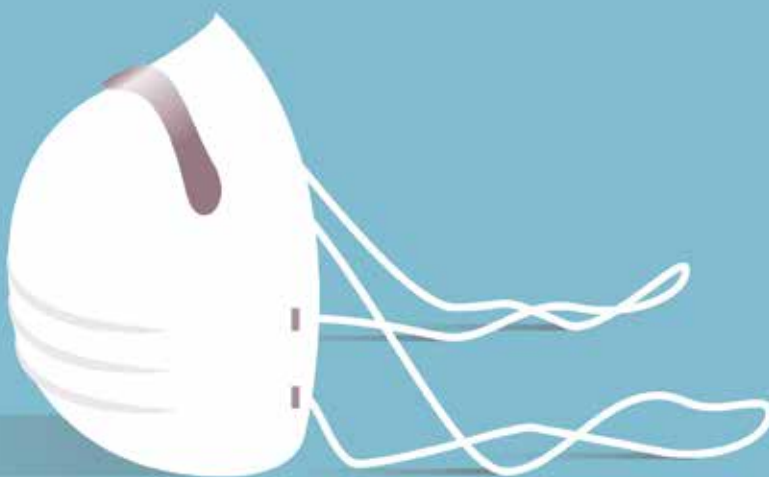
We doen dat samen met jou!

Surf naar **www.kopzorgen.be**, laat je inspireren door de boeiende artikels en kijk wat jij kan doen. Samen kunnen we werk maken van de geestelijke gezondheidszorg die ouderen verdienen.

Vlaamse Ouderenraad vraagt **5 garanties voor ouderen in coronatijden**

De coronacrisis stelde ons als samenleving voor ongeziene uitdagingen. Ongewild stonden ouderen daarbij mee in het oog van de storm. In de nasleep van die eerste golf interviewde de Vlaamse Ouderenraad bijna 50 ouderen in een kwetsbare situatie en hun omgeving. Vanuit hun beleving schuiven we vijf principes naar voor die we beleidsmakers en woonzorgcentra vragen te garanderen doorheen deze crisis.

“We zaten constant opgesloten. Zonder hulp, zonder bezoek, zonder ook maar een telefoontje”

Zonder stem

“Ik heb mijn mama nog nooit zo neerslachtig gezien. Elke keer dat ze naar het nieuws kijkt, worden er nieuwe versoepelingen aangekondigd. Behalve voor ouderen. Ze heeft het gevoel dat ze vergeten wordt”, getuigt Chris over haar moeder van 90 jaar in het woonzorgcentrum. “Ze voelt zich opgesloten. Alles wat ze graag heeft en doet, wordt haar ontnomen. Dit is voor haar de ergste periode uit haar leven, erger dan de oorlog.”

Het is maar een van de getuigenissen die in het nieuwste advies van de Vlaamse Ouderenraad terugkomt. Daarin blikken we terug op de impact van de lockdown tijdens de eerste coronagolf. Bij de uitbraak werden snel drastische maatregelen genomen om levens te redden. Maar gaandeweg bleef die lockdown duren. Zeker voor ouderen die zorgbehoevend waren, was het slopend. Het contrast met de samenleving die gaandeweg versoepelde en weer op dreef kwam, was pijnlijk groot.

Maar ook voor ouderen in goede gezondheid was het een confronterende periode. Het verbod op contact met de kleinkinderen. Het wegvallen van ondersteuning als mantelzorg. De bezorgdheid over een partner of ouder in het woonzorgcentrum. Je assistentiewoning die mee op slot ging. En vooral: het gevoel van door heel de samenleving als

‘kwetsbaar’ weggezet te worden, zonder daar zelf een stem in te krijgen.

5 garanties

Terwijl we dit artikel schrijven, zijn de richtlijnen voor bezoek in woonzorgcentra pas versoepeld, net zoals de algemene veiligheidsmaatregelen. Toch zijn we bezorgd over wat het koude en donkere najaar zal brengen. Want in zulke periodes steken eenzaamheidsgevoelens extra de kop op. Een herhaling van het voorjaar wil de Vlaamse Ouderenraad absoluut vermijden. Ook in coronatijden moet elke oudere zich verbonden kunnen blijven voelen. Veilig contact kunnen hebben met wie hen dierbaar is. De dingen kunnen doen die voor hen betekenisvol zijn. En zelf kunnen beslissen welke afwegingen ze maken qua risico's, met respect voor de richtlijnen.

De Vlaamse Ouderenraad wil lessen trekken uit de getuigenissen van ouderen doorheen die eerste golf. Vanuit hun signalen vragen we om vijf garanties voor oudere. Vijf principes die gewaarborgd moeten worden, zowel door het Vlaamse beleid, als door lokale besturen en woonzorgactoren. Vijf punten waarop al wie oud is moet kunnen vertrouwen, doorheen alle volgende virusgolven. Drie daarvan richten zich op de woonzorgcentra, een op ouderen in een thuiszorgsituatie, en een op de algemene deelname van ouderen aan de samenleving.

Garantie

1

**Betrek bewoners
en hun naasten
bij het beleid in de
voorziening**

“Luc, mantelzorger: “Maandenlang kwijnde mijn mama (90) weg door de eenzame opsluiting in het woonzorgcentrum. Lange tijd waren de maatregelen er veel strenger dan de richtlijnen die de overheid opstelde. Mijn mama heeft enorm geleden, maar ze kon zichzelf onvoldoende laten horen.”

Doorheen de hele eerste golf werd het leven van ouderen in woonzorgcentra getekend door drastische beslissingen die boven hun hoofd werden genomen. Toch moet ook in coronatijden de mens centraal staan. We willen dat het coronabeleid in voorzieningen met de bewonersraad en familieraad besproken wordt, en dat een vertrouwenspersoon vanuit bewoners en families die betrokken wordt bij de beslissingen van de directie.

Garantie

2

**Blijf bewoners
bewegingsvrijheid
en psychosociale
ondersteuning bieden**

“Sim, bewoonster woonzorgcentrum: “De dagen duurden heel lang. Lezen en televisie kijken was het enige dat we konden doen. Ik was echt diep ongelukkig. Het personeel zei altijd maar ‘We moeten er allemaal door.’ Allemaal goed en wel, maar zij konden wel elke dag de deur hier achter zich dichtdoen.”

Op zoek naar manieren om het virus buiten het woonzorgcentrum te houden, wordt de vrijheid van bewoners in sommige voorzieningen op ongeziene wijze ingeperkt. De impact op hun kwaliteit van leven is enorm. We willen dat er versterkt ingezet wordt op betekenisvolle dagbesteding, en dat er ondersteuning komt voor het psychisch welzijn van bewoners.

Garantie

3

**Maak persoonlijke
contacten mogelijk
voor mensen in
woonzorgcentra**

“Erna, mantelzorger: “Men vergeet dat het de bewoners hun laatste thuis is. Een verpleegster vertelde me dat mama op haar verjaardag in mei zo ongelukkig was en zelfs geweend had omdat we niet bij haar waren. Dat kwam hard aan.”

Sociale contacten zijn voor bewoners van onschatbare waarde. Bezoek door mantelzorgers en familieleden moet mogelijk blijven, al is het beperkt en met de nodige veiligheidsmaatregelen. Voor specifieke groepen van bewoners, zoals mensen met dementie, moet nabij en fysiek contact prioritair weer mogelijk zijn. Kamerquarantaine vragen we enkel als allerlaatste redmiddel in te zetten.

Garantie

4

Ondersteun
zorgbehoevende
ouderen en hun
mantelzorgers

“Rudy, mantelzorger: “Mijn echtgenote heeft de ziekte van Alzheimer. Het waren zware dagen. We zaten constant samen opgesloten op ons appartement. Zonder hulp, zonder bezoek, zonder ook maar een telefoontje. Als de sociale dienst nu eens was langsgekomen, of als ik gewoon eens had kunnen praten met iemand via de telefoon, dat had een wereld van verschil gemaakt.”

Mantelzorgers stonden er in veel gevallen alleen voor tijdens de coronacrisis. De plotse lockdown zorgde voor het terugschroeven van ondersteuning aan huis en het wegvallen van sociale contacten. Meer dan ooit is het van belang om mantelzorgers nu goed te ondersteunen, zowel praktisch als psychologisch, en met richtlijnen op maat. Ook moet er aandacht gaan naar mantelzorgers die uit angst zelf zorg aan huis afwijzen.

Garantie

5

Blijf ons de kans geven
om deel te nemen aan
de samenleving

“Carine, seniorenconsulente: “In onze landelijke gemeente zijn verenigingen een belangrijke bindende kracht. Toen die stilvielen is het leven ook stilgevallen. Je kunt wel preventief proberen bouwen aan netwerken, maar als we eenzaamheid willen vermijden, mogen we het verenigingsleven niet meer volledig laten stilvallen.”

Lang niet elke oudere is even kwetsbaar. De meerderheid van de ouderen zijn gezond, zelfredzaam en leiden een actief leven. Zij willen zelf hun risico's kunnen afwegen en keuzes maken. Omgekeerd moeten we ook ouderen met een brozere gezondheid blijven bereiken met verbindende initiatieven, op een veilige manier. Als we daar niet nu mee starten, dreigt er voor veel mensen opnieuw een lange en eenzame periode.

Lees het volledige advies op www.vlaamse-ouderenraad.be.

Nils Vandenweghe

Directeur

Justine Rooze

Stafmedewerker ouderenzorg

Wat belooft de nieuwe regering voor ouderen?

Onze eerste blik op het federaal regeerakkoord

Na 494 dagen onderhandelen is het zover: de nieuwe federale regering is een feit. In 84 bladzijden schetst de regering De Croo haar plannen voor de komende beleidsperiode. In dat akkoord vindt de Vlaamse Ouderenraad verschillende van zijn prioriteiten voor ouderen terug.

"Dat stemt ons hoopvol", zegt Nils Vandenweghe, directeur van de Vlaamse Ouderenraad, "al blijven we toch met vragen zitten. Rond de toegang van ouderen tot geestelijke gezondheidszorg vinden we bijvoorbeeld weinig terug. Ook stellen we vast dat het regeerakkoord rond heel wat ambities nog vaag is." Dat de regering een aantal beslissingen uitstelt tot ze nader onderzocht zijn, hoeft niet noodzakelijk een probleem te zijn. Het biedt immers ook kansen tot overleg. "We hopen dan ook dat de regering mee inzet op een sterke stem van ouderen in het federale beleid. De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat die stem meer dan ooit nodig is."

Hiernaast onze greep uit de maatregelen die er met het oog op ouderen uitspringen:

“*We hopen dat de regering mee inzet op een sterke stem van ouderen in het federale beleid.*

De strijd tegen corona

De nieuwe regering wil een nieuwe lockdown absoluut vermijden. Daarvoor wil ze werk maken van een strategie waarbij het virus snel en lokaal opgespoord en ingedijkt wordt, terwijl het sociaal leven en de economie beschermd worden. Mits de nodige veiligheidsmaatregelen moeten activiteiten in onze samenleving maximaal kunnen doorgaan.

Er wordt een langetermijnkader voor nieuwe maatregelen vastgelegd, met aandacht voor kwetsbare groepen. Verder komt er onder meer een algemene coronacommissaris, gerichte doelgroepcommunicatie en psychosociale begeleiding voor de meest kwetsbaren en het zorgpersoneel.

Investeren in gezondheidszorg

Aan het begin van de legislatuur wordt 1,2 miljard geïnvesteerd in de gezondheidszorg. Het grootste deel daarvan is gereserveerd voor de versterking van het zorgpersoneel. Daarnaast kan ook de geestelijke gezondheidszorg rekenen op extra budget. De eerste prioriteit is de terugbetaling van psychologische zorgen. Over de uitbreiding van de netwerken geestelijke gezondheidszorg naar 65-plussers kunnen we in het regeerakkoord helaas niets terugvinden. Wel worden voor personen met jongdementie de mogelijkheden van een specifiek zorgtraject onderzocht.

Hogere pensioenen en langer werken aanmoedigen

Het minimumpensioen wordt geleidelijk opgetrokken richting € 1 500 netto voor wie een loopbaan van 45 jaar achter de rug heeft. Werkte je minder jaren, dan zal je minimumpensioen in dezelfde verhouding lager liggen. Daarnaast wil de regering ook de pensioenen die boven het minimum liggen verbeteren, via een verbeterde vervangingsratio en hoger pensioenplafond. Ook voor de pensioenen van zelfstandigen worden verbeteringen gepland.

Tegelijk wil de regering mensen aanmoedigen om langer te werken. Daarvoor wil ze onder andere het deeltijds pensioen invoeren, waarbij je deeltijds werkt, en deeltijds pensioeninkomen krijgt. Er komt ook opnieuw een pensioenbonus, die mensen aanmoedigt om langer te blijven werken. Deze zal je krijgen van zodra je in aanmerking komt voor het vervroegd pensioen.

Armoedebestrijding

Op vlak van armoedebestrijding trekt de regering de uitkeringen verder op naar de armoedegrens. Inhoudelijk wordt er onder andere gefocust op energie- en waterarmoede en gezondheidsschulden. De regering wil de energiefactuur betaalbaar houden, en onderzoekt of een uitbreiding van de doelgroep voor het sociaal energietarief kan binnen de Europese wetgeving. Ook wil de regering psychologische hulp voor mensen in armoede toegankelijker maken.

Digitalisering

Zelf wil de regering sterk inzetten op digitalisering. In de eerste plaats door alle dienstverlening vanuit de overheid standaard digitaal toegankelijk te maken. Garanderen dat de publieke dienstverlening ook voor personen met weinig digitale vaardigheden toegankelijk is, is wel een belangrijk aandachtspunt. Voorts wil de regering het elektronisch

betalen fors uitbreiden. Hoewel cash-betalingen niet worden afgeschaft, is het wel de bedoeling om cash drastisch te verminderen.

Om iedereen de kans te geven deel te nemen aan de digitale maatschappij, zal de regering het sociaal tarief voor internet en telefonie hervormen. Daarbij onderzoekt de regering ook of het sociaal tarief automatisch toegekend kan worden. Verder wil de regering ook de digitale vaardigheden van burgers verbeteren.

Discriminatie en mensenrechten

Er komt een interfederaal actieplan tegen alle vormen van discriminatie. Daarbij kijkt de regering ook naar discriminatie op de arbeidsmarkt, van aanwerving tot het einde van de loopbaan. Unia zal daarbij haar rol ten volle blijven spelen. Tegelijk wil de regering werk maken van een performant mensenrechteninstituut, waarbij ook een procedure voorzien wordt om als burger klacht in te dienen.

Verder komt er een actieplan universele toegankelijkheid, dat als doel heeft om zowel de openbare ruimte als de publieke dienstverlening voor iedereen toegankelijk te maken.

En wat met inspraak?

De nieuwe regering wil burgers meer betrekken bij de politiek, en trekt daarbij sterk de kaart van de nieuwe participatievormen. Zo wordt het burgerinitiatief mogelijk gemaakt, waarlangs burgers via petitie beleidsvoorstellen kunnen voordragen bij het parlement, en wil men werken met burgerpanels die aanbevelingen kunnen uitwerken voor het parlement.

Tegelijk mag het duidelijk zijn dat veel van de opgesomde maatregelen een belangrijke impact hebben op het leven van ouderen. Voor de Vlaamse Ouderenraad is het dan ook belangrijk dat er ook gekeken wordt naar hoe de structurele inspraak van ouderen in onderwerpen als pensioenen, digitalisering en gezondheidszorg versterkt kan worden. Naast de nieuwe initiatieven moet daarom ook ingezet worden op een sterk structureel kanaal waarlangs ouderen hun stem kunnen laten klinken op federaal niveau. De huidige rol en werking van de Federale Adviesraad voor Ouderen moet daarbij grondig bekeken worden, in dialoog met de betrokken ouderen en hun organisaties.

We blijven nieuwe regeringsbeslissingen op de voet volgen en houden je op de hoogte.

Het volledige regeerakkoord kan je lezen op de website van de Vlaamse Ouderenraad.

Fixatie in woonzorgcentra

Wat kan (niet)?

Het gebruik van een voorzettafel of bedhek, het tegenhouden van een bewoner die de afdeling wil verlaten of het toedienen van medicatie die het gedrag van personen beïnvloedt. Fixatie is meer dan onrustbanden alleen. Of het nu gaat om een fysieke interventie, een mechanisch hulpmiddel of medicatie, vaak duikt dezelfde vraag op: mag dat wel? Wij vroegen het aan dr. **Tim Opgenhaffen**, die een doctoraat schreef over vrijheidsbeperking in de zorg.

Een onderwerp dat aandacht verdient

De vraag of dat allemaal wel mag, is een terechte vraag. De impact van fixatie op de bewegingsvrijheid en autonomie is immers niet klein. Het gaat om belangrijke waarden die beschermd worden door onder meer het recht op privéleven en het recht op een menswaardige behandeling. Fixerende maatregelen mogen dan ook nooit vanzelfsprekend zijn. Zorgvoorzieningen, de samenleving en beleidsmakers zijn zich hier steeds meer van bewust. Het is geen toeval dat het vernieuwde Woonzorgdecreet woonzorgcentra verplicht om een fixatiebeleid uit te werken. Bovendien moeten er ook afspraken over fixatie gemaakt worden met elke individuele bewoner.

Hierbij moeten woonzorgcentra rekening houden met de juridische voorwaarden voor fixatie. De wet laat fixatie immers in slechts twee situaties toe: wanneer de bewoner

Wat is fixatie?

Het Agentschap Zorg en Gezondheid omschrijft fixatie heel ruim. Het gaat om elke handeling of elk gebruik van materiaal of medicatie die de bewegingsvrijheid beperkt, verhindert of belemmert, en waarbij een persoon niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid kan herwinnen. Het meest gekend is fysieke fixatie waarbij tastbare zaken de bewegingsvrijheid beperken, zoals bedsponden, voorzettafels, gordels rond de buik, voeten of handen, ... Daarnaast bestaat ook chemische fixatie. In dit geval wordt er medicatie zoals slaap- en kalmeermiddelen of antidepressiva toegediend om de bewegingsvrijheid te beperken en controle op iemands gedrag uit te oefenen. Ten slotte zijn ook fysieke interventies waarbij een persoon wordt vastgehouden een vorm van fixatie.

ermee akkoord gaat of wanneer er sprake is van een ernstige noodsituatie.

In principe mét toestemming

In de eerste plaats is fixatie enkel toegelaten wanneer de bewoner ermee instemt. Fixatie wordt vaak beschouwd als een dwangmaatregel, maar is in feite een medische behandeling. Net als bij andere medische behandelingen moeten ook bij fixatie de patiëntenrechten gerespecteerd worden.

Dat betekent dat de bewoner recht heeft op informatie over de voor- en nadelen van fixatie en dat het woonzorgcentrum de bewoner moet inlichten over eventuele alternatieven. Bovendien is de toestemming van de bewoner nodig voor overgegaan kan worden tot fixerende maatregelen. Standaard een bedhek voorzien, zonder dat de bewoner hier inspraak in heeft, is dus in strijd met de patiëntenrechten. Het recht om toe te stemmen is bovendien vrij en specifiek. Het woonzorgcentrum kan het standaard gebruik van een bedhek dan ook niet opnemen in zijn beleidstekst en aan de bewoner vragen om zich met dit beleid akkoord te verklaren. Fixatie laat zich niet in standaardformulieren vatten.

Slechts uitzonderlijk onder dwang

Heel uitzonderlijk kan fixatie zonder toestemming van de bewoner, wanneer er een zeer ernstig gevaar dreigt voor de bewoner of andere personen. In het recht spreekt men van een 'noodtoestand': een acute situatie die onmiddellijk ingrijpen vereist om een groter kwaad te vermijden. Een verwarde bewoner die een medebewoner te lijf gaat met een keukenmes is hiervan het klassieke voorbeeld. Op zo'n moment is fixatie toelaatbaar als kortdurend middel om het gevaar te doen wijken, ook al geeft de bewoner geen toestemming. Voorwaarde is dan wel dat met de fixatie het gevaar wijkt en dat de impact van de maatregel niet verder gaat dan nodig.

En als toestemming niet kan?

Het uitgangspunt is dus eenvoudig: fixatie gebeurt met toestemming en slechts uitzonderlijk onder dwang. Maar

wat als een bewoner niet langer in staat is zijn toestemming te geven? Denk bijvoorbeeld aan ouderen met dementie die niet langer wilsbekwaam zijn. Wie beslist er dan? Ook hierop bieden de patiëntenrechten een antwoord: als de bewoner niet meer zelf over fixatie kan beslissen, dan wordt hij bijgestaan door een vertegenwoordiger. Het is dus een misvatting dat in zo'n geval de dialoog met de bewoner ingeruild wordt voor het alleenbeslissingsrecht van de voorziening. Integendeel, er komt een derde partij bij. De dialoog met de bewoner wordt een dialoog met de bewoner en zijn vertegenwoordiger. De vertegenwoordiger ondersteunt de bewoner en vertolkt zijn stem. Deze stem moet gerespecteerd worden, ook wanneer dit bijvoorbeeld het risico op vallen verhoogt. Slechts heel uitzonderlijk, wanneer de beslissing van de vertegenwoordiger het leven of de gezondheid van de bewoner ernstig in gevaar brengt, moet de voorziening ingaan tegen de vertegenwoordiger.

De kloof tussen theorie en praktijk

Het recht is eenvoudig: fixatie mag enkel als de bewoner, eventueel in samenspraak met een vertegenwoordiger, dit wil. Slechts heel uitzonderlijk, bij acuut gevaar, is een toepassing onder dwang mogelijk. Dat fixatie een keuze is die samen met de bewoner gemaakt wordt, verklaart het belang van een goed beleid en duidelijke afspraken.

Uiteraard doet de eenvoud van het recht soms onrecht aan moeilijke ethische knopen in de praktijk. Denk bijvoorbeeld aan een aanklappende bewoner die de werking van de voorziening bemoeilijkt en fixatie weigert. Of denk aan de voorziening die dreigt met ontslag als een bewoner zijn medicatie niet neemt. Niettemin kan het principe uit het recht dat fixatie met toestemming gebeurt en slechts zeer uitzonderlijk onder dwang plaatsvindt ook hier een leidraad zijn.

dr. Tim Opgenhaffen

postdoctoraal onderzoeker

Instituut voor Sociaal Recht (KU Leuven)

vrijwillig wetenschappelijk medewerker

Instituut voor Familierecht en Jeugdrecht (KU Leuven)

De cijfers liegen er niet om: een derde van de sociale huurders is 65-plus en een vijfde van de kandidaat-huurders is 60-plus. De nood is hoog, maar hoe zit het met het aanbod? In de komende edities van Actueel nemen we het thema sociaal huren onder de loep.

De sociale assistentiewoning Onontgonnen terrein of onbegonnen werk?

Ouderen die niet langer zelfstandig thuis willen wonen met hulp van thuiszorgdiensten, maar zichzelf ook niet zien verhuizen naar het woonzorgcentrum waar er 24 op 24 zorg wordt verleend, zitten soms vast in hun situatie. Er zijn namelijk weinig alternatieve tussenvormen, in het bijzonder op de sociale woonmarkt. Wel bestaan er sociale assistentiewoningen, maar alleen in steden als Gent, Kortrijk en Mechelen. Hoe komt dat? We spraken met **Els Devriendt**, stafmedewerker zelfstandig wonen bij stad Gent.

Gent heeft als een van de weinige steden een aanbod aan sociale assistentiewoningen. Waarom hebben jullie hiervoor gekozen?

Als stad willen we een ruim aanbod van alle mogelijke woonvormen voor ouderen aanbieden. Niet alleen op vlak van grootte van de woning of woonvorm, individueel versus samenhuizen, maar ook op vlak van betaalbaarheid. Sociale assistentiewoningen waren iets nieuws. Omdat we als grootstad een voorbeeldfunctie hebben, wilden we het uitproberen. We zijn gestart met een proefproject, samen met sociale huisvestingsmaatschappij WoninGent. Sinds 2017 bieden we samen 19 sociale assistentiewoningen aan.

We zagen er heel wat voordelen in als woonvorm voor ouderen. Het geeft hen de mogelijkheid te wonen in een veilige woning en omgeving, want het gebouw moet bijvoorbeeld rolstoel-aangepast zijn. Daarnaast is er steeds de garantie dat je een noodoproep kan doen, beroep kan doen op crisiszorg en overbruggingszorg en dat er een woonassistent als vast aanspreekpunt aanwezig is. Die

laatste volgt de bewoners ook proactief op. Zo belde de woonassistent in tijden van Corona de bewoners dagelijks op. Dat waardeerden de bewoners enorm. Ze hebben ons daar ook uitdrukkelijk voor bedankt.

Extra pluspunt in Gent is dat de woningen moeten voldoen aan de BEN-normen, bijna-energie neutraal dus.

“*Wonen in een sociale assistentiewoning heeft heel wat voordelen voor ouderen.*”

Was het makkelijk om bewoners te vinden voor de sociale assistentiewoningen?

De toewijzing gebeurde door de sociale huisvestingsmaatschappij. Veel ouderen op hun wachtlijst gaven aan dat ze interesse hadden om te wonen in zo'n sociale assistentiewoning maar wisten niet dat hier een bijkomende kost aan verbonden is voor ondersteuning waardoor ze alsnog afhaakten op het moment van toewijs. We werkten aan die communicatie en uiteindelijk werden de woningen snel opgevuld.

Wat is jullie aanpak om ervoor te zorgen dat mogelijke huurders vooraf goed weten waarvoor ze tekenen?

Op het moment dat mensen een sociale assistentiewoning krijgen toegewezen, gaan de woonassistent (Stad Gent) en huurbegeleider (WoninGent) samen op huisbezoek bij die persoon. Ze maken duidelijk dat er naast de huurprijs een bijkomende kost is voor de ondersteuning. Op dat moment gaat de woonassistent ook na of de persoon nog voldoende zelfredzaam is om in aanmerking te komen en voldoende middelen heeft om dit te betalen.

In Gent is het zo dat wanneer er een financieel probleem is, ouderen recht hebben op een premie van het OCMW. De extra ondersteuningskosten bedragen bij de sociale assistentiewoningen voor sommige ouderen bijna de helft van hun huurprijs, dat kan dus wel oplopen. Veel mensen hoeven hier echter geen gebruik van te maken, omdat de dagprijs van een sociale assistentiewoning, die bestaat uit de huurprijs en de kost voor ondersteuning, al lager ligt dan traditionele assistentiewoningen. Momenteel maken 2 van de 23 bewoners hier gebruik van.

Een sociale huurder kan dus niet intekenen op een sociale assistentiewoning zonder ook te betalen voor de ondersteuning?

Neen, dat kan niet. Het is een all-in pakket: wonen in een aangepaste woning en ondersteuning. De huurder sluit een huurcontract af met de sociale huisvestingsmaatschappij en een contract met ons voor de ondersteuning. Je betaalt voor die ondersteuning, ongeacht of je er gebruik van maakt. Je kan het vergelijken met een brandverzekering.

Sociale assistentiewoningen zijn relatief nieuw, en dat maakt dat er nog hiaten in de wetgeving zitten. Als de bewoner na een tijdje zegt dat hij of zij de ondersteuning niet langer wenst te gebruiken, kan die persoon in principe enkel het contract met de dienstverlenende instantie opzeggen. In de praktijk zou dat niet mogelijk mogen zijn natuurlijk. In Gent lossen we dit op door de twee contracten onlosmakend met elkaar te verbinden. Met andere woorden, je moet steeds de twee contracten hebben. Daar zijn ook zeer duidelijke afspraken over gemaakt tussen WoninGent en OCMW Gent.

We onderzoeken wel of we in de toekomst ook aangepaste woningen kunnen aanbieden zonder die ondersteuning. Dat zou voor een aantal mensen zonder fysieke problemen de kosten kunnen drukken. Zij kunnen dan wel wanneer nodig extra hulp inschakelen, zonder maandelijks een vast bedrag te moeten betalen.

“Sociale assistentiewoningen zijn relatief nieuw, en dat maakt dat er nog hiaten in de wetgeving zitten.

Wat kan er nog ondernomen worden opdat het een interessant verhaal wordt voor zoveel mogelijk mensen?

Nu is niet enkel het bewonen van een sociale assistentiewoning duur, maar ook het bouwen en verhuren ervan. Sociale huisvestingsmaatschappijen zijn maar wettelijk in orde als aan alle vereisten van de Vlaamse overheid wordt voldaan, zoals fysieke aangepastheid van alle woningen én een gemeenschappelijke ruimte. Maar de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen stelt geen extra financiële tussenkomst tegenover die eisen. Met andere woorden, het bouwen en verhuren van reglementaire sociale assistentiewoningen is nog heel moeilijk betaalbaar te houden. Dat is vermoedelijk de reden waarom er in Vlaanderen zo weinig sociale assistentiewoningen aangeboden worden. Er moet dus dringend onderzoek gegaan worden naar manieren om deze woonvorm betaalbaar te maken, zowel voor de initiatiefnemers als voor de bewoners.

Lien Pots

Stafmedewerker wonen en thuiszorg

Week van de Geletterdheid

Digitale dienstverlening voor alle burgers

Tijdens de jaarlijkse Week van de Geletterdheid komt er steeds een bepaald aspect van laaggeletterdheid in Vlaanderen aan bod. Dit jaar focuste de campagne van 7 tot 11 september op e-inclusie voor lokale besturen. Het gebruik van digitale applicaties en kanalen tijdens de coronacrisis is gestegen. Daarmee is ook de uitsluiting van mensen die digitaal laaggeletterd zijn sterk toegenomen. Lokale overheden moeten de nodige stappen zetten om hun digitale dienstverlening e-inclusief te maken voor alle burgers.

Digitale trein

Tijdens de coronacrisis nam het belang van de smartphone en de computer nog sterker toe dan daarvoor al het geval was. Om de preventieve richtlijnen rond afstand en contact te respecteren, zijn we voor veel activiteiten noodgedwongen overgeschakeld naar digitale alternatieven. In contact

blijven met vrienden en familie, vergaderen, bankverrichtingen doen, les volgen of geven, een afspraak maken met je huisarts, winkelen, een menukaart bekijken of eten en drank bestellen. Steeds vaker word je doorverwezen naar websites of apps op de smartphone.

Ook veel lokale besturen springen voor hun dienstverlening op de digitale trein en richten e-loketten in of werken met online reservaties of aanvragen. Burgers die niet de mogelijkheden, capaciteiten of ondersteuning hebben om hiermee te werken, zien die digitale trein echter aan hoge snelheid voorbij zoeven.

Diverse drempels

Er zijn heel wat redenen die ervoor zorgen dat veel Vlamingen moeilijkheden ervaren om digitaal actief te zijn en zeker om het snelle ritme van de digitale revolutie te volgen. Zo heeft niet iedereen toegang tot internet. Uit de laatste cijfers blijkt dat 8% van de Vlaamse huishoudens niet over een internetverbinding beschikt. En alleen een internetverbinding is ook niet voldoende. Want om digitaal actief te zijn, heb je ook een computer of smartphone nodig. Voor mensen die het financieel niet breed hebben, is dat geen evidentie. Een tweede belangrijke reden waarom we geen gebruik maken van digitale toepassingen, is omdat we niet over de nodige vaardigheden (denken te) beschikken. Uit de digimeter 2019 blijkt dat 69% van de Vlaamse 65- tot 74-jarigen aanvoelen dat ze niet over voldoende

digitale vaardigheden beschikken. Bezorgdheid om hun privacy terwijl ze online actief zijn, is voor 70% van de Vlaamse 65- tot 74-jarigen een bijkomende reden om terughoudend te staan tegenover digitale kanalen en apps. Dit verklaart waarom volgens de Barometer Digitale Inclusie 18% van de Vlamingen tussen 55 en 74 jaar geen gebruik maakt van het internet.

Gebruiksvriendelijkheid en ondersteuning

Bijna 70% van de Vlaamse ouderen die gebruik proberen te maken van digitale technologieën geeft aan dat dit niet makkelijk is. Naast een gebrek aan digitale vaardigheden heeft dat vaak ook te maken met de gebruiksvriendelijkheid van websites of toepassingen. 72% van de 65- tot 74-jarigen moet een beroep doen op iemand uit de omgeving of een goede hulpverlening om de meest elementaire digitale problemen op te lossen. Dat kan gaan om een technisch probleem, maar ook om fysieke problemen.

Digitale toepassingen maken ouderen dus vaak afhankelijker van hulp en kunnen zorgen voor een verlies aan autonomie. Door de strenge veiligheidsmaatregelen bleef die broodnodige hulp bij problemen vaak buiten bereik. Ouderen waren vaker op zichzelf en hun eigen – vaak beperkte – kennis aangewezen, waardoor ze in sommige situaties digitaal uitgesloten en geïsoleerd raken.

Communiceren met de overheid

Recente cijfers tonen aan dat 49% van de 55- tot 74-jarigen het internet niet gebruikt om formulieren naar de overheid te sturen, terwijl ze dat eigenlijk wel zouden moeten doen. De voornaamste reden hiervoor is de afhankelijkheid van iemand die in de plaats van hen moet communiceren met de diensten. Andere redenen zijn een gebrek aan digitale vaardigheden en de complexiteit van de administratieve stappen. De Week

van de Geletterdheid staat daarom in het teken van meer e-inclusief lokaal beleid.

E-inclusie is broodnodig

E-inclusie gaat over het wegwerken van digitale uitsluiting, aandacht hebben voor digitale drempels en het versterken van digitale vaardigheden en mediawijsheid bij de bevolking. Als alle burgers die mogelijkheden moeten krijgen, is het noodzakelijk dat alle factoren voor uitsluiting daadkrachtig worden aangepakt. Zonder een doorgedreven e-inclusiebeleid op zowel lokaal als bovenlokaal niveau, dreigen kwetsbare – maar ook kansrijke – burgers door de toenemende digitalisering steeds verder te worden weggeduwd van de samenleving.

Eerdere Vlaamse en federale initiatieven

Op federaal niveau subsidieert het Digital Belgium Skills Fund projecten die inzetten op de ontwikkeling van digitale vaardigheden. Op het Vlaams niveau verplicht de regering sinds 21 juli 2017 dat alle nieuwe woningen en gebouwen in het Vlaamse gewest 'breedband-klaar' moeten zijn en toegang moeten hebben tot snel internet. Die verplichting geldt ook voor belangrijke renovatiewerken.

De huidige Vlaamse minister voor Binnenlands Bestuur, Bart Somers, besliste dit jaar om twee miljoen euro te investeren in een betere cyberveiligheid van de Vlaamse gemeenten. Hiervoor zal de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) een pakket met leidraden, sjablonen en ander materiaal ontwikkelen voor steden en gemeenten.

Ontdek meer over de campagne op www.ikbenmee.be.

Marc Soubry

Stafmedewerker sociale inclusie en maatschappelijke participatie

Ouder dan 74 jaar? Neem deel aan de Digimeter

De Digimeter doet onderzoek naar het bezit en gebruik van (nieuwe) media en ICT in Vlaanderen. Ook peilt het naar hoe de Vlaming tegenover technologische ontwikkelingen staat.

Met de Digimeter bevroegt imec jaarlijks minstens 1.500 inwoners uit Vlaanderen vanaf 16 jaar. Uit de resultaten van de vorige Digimeters blijkt dat er te weinig deelnemers zijn boven 74 jaar. Hierdoor kunnen de onderzoekers geen vergelijkingen maken met andere generaties. Ook kunnen ze geen uitspraken doen over die specifieke groep. Daar wil de Vlaamse Ouderenraad verandering in zien. Ben je 74-plus? Neem dan zeker deel aan deze nieuwe Digimeter.

Door deel te nemen als 74-plusser, kunnen de digitale eigenschappen en noden van jouw leeftijdsgroep beter in beeld worden gebracht. En kunnen beleidsmakers er zo beter op inspelen.

Als je nog geen 74 bent, kan je uiteraard ook deelnemen aan de Digimeter.

Hoe deelnemen?

De vragenlijst kan je invullen via www.digimeter.be. Wie digitale moeilijkheden ondervindt, kan ook bellen naar 09 248 55 55.

Vlaamse Ouderenraad stelt zijn nieuw beleidsplan voor

In gesprek met voorzitter Jul Geeroms

“We hebben dan wel een nieuw beleidsplan, onze missie blijft identiek,” verzekert **Jul Geeroms**, voorzitter van de Vlaamse Ouderenraad. “We bouwen aan een samenleving waarin iedereen op een actieve manier ouder kan worden.” In het nieuwe beleidsplan worden alvast heel wat ambitieuze doelstellingen geformuleerd om die missie de komende jaren te blijven realiseren.

Maatschappelijke uitdagingen **Een beleidsplan schrijven, houdt** **meestal ook een analyse van de** **maatschappelijke context in. Wat** **stelde de Vlaamse Ouderenraad** **vast?**

Wat met zekerheid vaststaat, is dat er sprake is van een dubbele vergrijzing. Uit de bevolkingsstatistieken blijkt dat het aandeel ouderen in de samenleving toeneemt én dat het aandeel oudste ouderen steeds groter wordt.

Welke concrete uitdagingen zijn er gelinkt aan die dubbele vergrijzing?

Dat zijn er heel wat. Denk bijvoorbeeld aan de participatie van al die ouderen aan de samenleving. Hoe kunnen we de mogelijkheden van ouderen om te participeren aan de samenleving maximaliseren? Dat gaat over werken na 65, vrijwilligerswerk, socio-culturele participatie, deelnemen aan het verenigingsleven, beleidsparticipatie, ... En in dat participatieverhaal zitten uiteraard nog heel wat thema's verweven, zoals de digitalisering van de maatschappij.

Daarnaast zullen de uitdagingen op het vlak van wonen de komende jaren toenemen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle ouderen kwaliteitsvol kunnen wonen? Dat gaat zowel over betaalbaarheid en levensbestendig bouwen als over toegankelijke woonomgevingen en mobiliteit.

Ook zien we uitdagingen op het vlak van welzijn en zorg. De toename van het aandeel ouderen betekent een toenemend aantal zorgvragen. Hoe kunnen we daar een passend en kwaliteitsvol antwoord op bieden? Dat is een pertinente vraag, zowel als het gaat over de zorg die thuis aangeboden wordt, als de zorg in de woonzorgcentra.

En de betaalbaarheid van de pensioenen?

Dat is uiteraard ook een cruciaal thema, waar in de nabije toekomst grondig over zal gereflecteerd moeten

worden. Hoewel we de vraagstukken rond pensioenen zeker opvolgen, gaat het om federale bevoegdheden. Ze komen dus minder prominent naar voor doorheen onze werking als Vlaamse Ouderenraad. We wisselen wel relevante signalen uit met de Federale Adviesraad voor Ouderen en willen met hen samenwerken rond gemeenschappelijke beleidsthema's en versnipperde bevoegdheden.

**“Ouderen worden
meer en meer erkend als
volwaardige partner in
het beleid.”**

Op welke uitdagingen zal de organisatie de komende jaren focussen?

Dat ligt momenteel nog niet vast. We zullen jaar na jaar een selectie moeten maken. Sommige thema's zullen zich opdringen. Door corona zijn bijvoorbeeld de organisatie van de woonzorg, de ondersteuning van mantelzorgers en de beeldvorming over ouderen actuele thema's die zich aandienen. We houden natuurlijk ook rekening met de prioriteiten die onze achterban naar voor schuift. Zo zijn we in het verleden al aan de slag gegaan met thema's als energiearmoede en vrijheidsbeperking in de zorg. Ik kan wel al vertellen dat het geestelijk welzijn van ouderen het komende jaar een belangrijke focus zal worden, dat is immers het thema van onze vernieuwde sensibiliseringscampagne.

Maatschappelijke impact **Is de beleidscontext geëvolueerd de laatste jaren?**

Het feit dat ouderenbeleid tegenwoordig een grotendeels Vlaamse bevoegdheid is, heeft natuurlijk een grote impact. Daardoor is onze rol als vertegenwoordiger van ouderen in het

Vlaams beleid de voorbije jaren verder kunnen groeien. We willen natuurlijk blijven evolueren en hopen in de toekomst nog meer te wegen op het beleid én op meer diverse beleidsdoelstellingen: van welzijn, over wonen, tot cultuur.

Om die ambitie waar te maken, steunen we op onze commissieleden. Hun inbreng is de motor voor onze werking. Net omdat die commissiewerking zo belangrijk is, besteden we er veel aandacht aan in het nieuwe beleidsplan. Het evenwicht tussen ervaringsdeskundigheid en technische expertise moeten we daarbij goed bewaken. Beide zijn noodzakelijk. Daarom gaan we er nog meer op toezien dat elk commissielid de nodige achtergrond heeft om actief mee te kunnen denken tijdens beleidsdiscussies. Verder willen we de doorstroom van signalen van onderuit versterken en willen we ook moeilijker bereikbare ouderen meer betrekken bij onze werking. Denk bijvoorbeeld aan ouderen die in armoede leven, ouderen die zich eenzaam voelen of ouderen met een migratieachtergrond.

Houdt de Vlaamse Ouderenraad ook rekening met evoluties op gemeentelijk niveau?

Zeker en vast. De verantwoordelijkheden van de gemeenten nemen toe en de rol van lokale besturen is belangrijker dan ooit. Enkele jaren terug zijn we door de Vlaamse regering erkend als partnerorganisatie ter ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid. In die rol zijn we sinds kort opnieuw erkend, zodat we het lokale luik van onze werking verder kunnen uitbouwen. We stellen trouwens vast dat ook het regionale niveau aan belang wint, met de verschillende bovenlokale besluitvormingsstructuren die hier worden ingericht. We willen onderzoeken welke rol we hierbij kunnen spelen en op welke manier we die kanalen kunnen opvolgen.

Welke rol is er weggelegd voor de Vlaamse Ouderenraad in het Brusselse Gewest?

Dat verkennen we momenteel volop. Er zijn verschillende ouderenorganisaties actief in Brussel en er is natuurlijk ook het Brussels Ouderenplatform. Samen met hen zoeken we naar mogelijkheden om een ondersteunende rol te spelen op het vlak van ouderenbeleidsparticipatie in Brussel.

En kijkt de organisatie ook voorbij de landsgrenzen?

We blijven AGE, het Europese platform, verder opvolgen. En ik merk dat er discussie op gang komt rond een internationaal verdrag ouderenrechten, daar moeten we zeker ook bij betrokken zijn.

“*Nog niet alle leeftijdsgrenzen zijn de wereld uit.*”

Heb je de indruk dat de inspanningen van de Vlaamse Ouderenraad maatschappelijke veranderingen teweeg brengen?

Ik denk dat de beleidsmakers ons zeker en vast waarderen als gesprekspartner. Al is onze impact vergroten natuurlijk een voortdurend aandachtspunt. Meer en meer beseffen we dat doordachte communicatie daar een belangrijke rol in speelt. Daarom willen we de komende jaren een proactief communicatiebeleid uitbouwen. Op die manier hopen we alvast meer maatschappelijk debat te creëren rond onderwerpen die relevant zijn voor ouderen.

Terugblikken

Een nieuw beleidsplan, gaat dat gepaard met een terugblik op de voorbije jaren?

Het is inderdaad een goed moment om even stil te staan. Ik ben al sinds de jaren '70 betrokken bij ouderenwerkingen, waardoor ik zicht heb op de grote evolutie die de organisatie doorgemaakt heeft: van overlegcomité naar Vlaamse Ouderenraad. Zeker de laatste 20 jaar hebben we enorme vooruitgang geboekt op het vlak van beleidsparticipatie van ouderen. Ouderen en ouderenorganisaties worden meer en meer erkend als een volwaardige partner bij de totstandkoming van het beleid.

Waarom denk je met trots terug?

Ik ben vooral trots dat we bijgedragen hebben tot het vervagen van de leeftijdsgrens om de groep ouderen aan te duiden. Nog niet alle leeftijdsgrenzen zijn de wereld uit, maar over het algemeen worden ouderen toch minder en minder gelijkgeschakeld aan de populatie 65-plussers. We hebben altijd gezegd dat de chronologische leeftijd een slechte indicator is voor het ouder worden. We hebben ons dan ook verzet tegen de leeftijdsgrens die tijdens de coronacrisis opnieuw alomtegenwoordig was. Plots werden alle 65-plussers beschouwd als kwetsbare personen. Dat betekent dat iemand die middenin de coronacrisis 65 wordt, van de ene op de andere dag extra kwetsbaar is. Dat klopt natuurlijk niet. Het toont alleszins aan dat er nog steeds voldoende werk aan de winkel is!

Justine Rooze

Stafmedewerker ouderenzorg

Installeer de corona-app

Coronalert is de langverwachte corona-app die bedoeld is om samen corona te verslaan. De app, die je installeert op je smartphone, waarschuwt als je in nauw contact bent geweest met iemand die het virus heeft. Heb je een smartphone? Installeer dan zeker de app. Zo draag je bij aan een snellere, krachtige contactopsporing.

Was je in contact met een besmet persoon? Zat je bijvoorbeeld samen op de trein, op de metro of op café? Was de afstand minder dan 1,5 meter en duurde het contact langer dan 15 minuten? Dankzij Coronalert krijg je automatisch een waarschuwing. Tenminste, als de andere persoon ook Coronalert gebruikte toen jullie in contact kwamen. Bovendien gebeurt dat anoniem en helemaal veilig. Je weet niet wie het is en niet waar of wanneer er contact was, maar wel dat er een risico op besmetting is.

Meer informatie

Surf naar de website www.coronalert.be.

Mantelzorgstatuut en mantelzorgverlof

Lichtpuntjes in moeilijke coronaperiode?
Of zijn de mazen van het net te groot?

Grote hoerastemming op 1 september 2020, want sinds die dag kunnen mantelzorgers twee types van erkenning aanvragen bij het ziekenfonds: een algemeen mantelzorgstatuut en het mantelzorgstatuut met sociaal recht om mantelzorgverlof aan te vragen. Zeer welkom in deze coronacrisis waarin heel wat mantelzorgers het zwaar te verduren hebben. Maar bieden deze nieuwe statuten en het mantelzorgverlof wel een antwoord op de vragen en noden die leven bij mantelzorgers? We gingen ten rade bij **Hilde Weckhuysen**, stafmedewerker bij Ons Zorgnetwerk.

Wat is mantelzorg?

Mantelzorger ben je als je op regelmatige basis zorgt voor een familielid, buur, vriend, kennis,... thuis of in een voorziening. Je biedt als mantelzorger meer dan gebruikelijk zorg omwille van ziekte, handicap, psychische moeilijkheden,... Je doet dit omdat je een affectieve band hebt met die persoon. Mantelzorg is niet te verwarren met professionele zorg en is ook niet hetzelfde als vrijwilligerswerk. Mantelzorg overkomt je. Je rolt er in omdat iemand in je omgeving hulp nodig heeft.

De statuten

Type 1: algemene erkenning mantelzorger

De algemene erkenning als mantelzorg opent voorlopig geen rechten of sociale voordelen.

De procedure om deze erkenning aan te vragen is eenvoudig. De mantelzorger en zorgvrager vullen samen een verklaring op erewoord in en die dien je in bij het ziekenfonds van de mantelzorger. Met deze verklaring geef je aan dat jullie voldoen aan de nodige criteria. Je ziekenfonds verwerkt de gegevens en geeft je een attest.

Type 2: de erkenning als mantelzorger met een sociaal voordeel

Deze erkenning heeft al zeker één federaal sociaal voordeel, namelijk het mantelzorgverlof dat je maximum 1 maand voltijds kan opnemen als werknemer of ambtenaar. Belangrijk om weten is dat er maximaal 3 mantelzorgers tegelijkertijd per zorgvrager dit type erkenning kunnen aanvragen. Om deze erkenning te krijgen moet je als mantelzorger en zorgvrager voldoen aan een heel aantal criteria. Ook om deze erkenning te krijgen moet je als mantelzorger en zorgvrager samen een verklaring op erewoord indienen bij het ziekenfonds van de mantelzorger. Dit samen met het bewijs van zorgbehoefte van de zorgvrager. Als je voldoet aan alle criteria zal het ziekenfonds je een attest geven.

Het mantelzorgverlof

Met het type 2 erkenningsattest kan je bij je werkgever sinds september 2020 mantelzorgverlof aanvragen. Je doet dit door een aangetekend schrijven of een brief te bezorgen aan je werkgever, met het bewijs van je erkenning als mantelzorger. Dit moet je minstens 7 dagen voor de ingangsdatum van het verlof in orde brengen, tenzij je een andere periode overeenkomt met je werkgever.

Als je voltijds of deeltijds werkt, kan je het mantelzorgverlof één volledige maand opnemen. Als je voltijds werkt, kan je ervoor kiezen om een halftijdse of 1/5e vermindering op te nemen gedurende twee maanden. Sommige mantelzorgers zorgen voor verschillende zorgvragers: per zorgvrager kan je een maand mantelzorgverlof opnemen. Over je hele loopbaan kan je maximum 6 maanden voltijds mantelzorgverlof opnemen of 12 maanden als je het halftijds of deeltijds opneemt.

Hilde, als mantelzorgvereniging hebben jullie nauw contact met mantelzorgers en goed zicht op hun noden. Hebben jullie de voorbije periode dat contact kunnen behouden en verderzetten?

"Wij informeren mantelzorgers via ons ledenblad, sociale mediakanalen en ontmoetings- en vormingsmomenten. Sinds het begin van de coronacrisis zetten we extra in op digitale manieren om hen te ontmoeten en te informeren. Dat is een interessante piste voor de groep die digitaal mee is, in het bijzonder voor de werkende mantelzorgers. Zij zien dit als een goed alternatief voor de gewone ontmoetingsmomenten. Maar digitale praatgroepen kunnen nooit de plaats innemen van de die warme ontmoetingen. In de toekomst zullen we de mogelijkheden daarom combineren.

Ook kunnen mantelzorgers met vragen of zorgen bij ons terecht via de mantelzorgtelefoon. Tijdens de voorbije periode hebben mantelzorgers dit kanaal ontdekt. We krijgen opvallend meer oproepen."

“Tijdens de coronacrisis waren er meer dan anders verhalen van overbelaste mantelzorgers.”

Lagen de vragen en oproepen in lijn met de vragen die jullie normaal ontvangen of zorgde corona voor andere of bijkomende vragen?

"Normaal krijgen we vragen rond premies, tegemoetkomingen, financiële zaken of klachten rond hulpverlening. Regelmatig luisteren we ook naar het verhaal van mantelzorgers die het moeilijk hebben.

Bij de aanvang van de coronacrisis veranderde dat inderdaad. We kregen vooral vragen over wat je als mantelzorger wel of niet mocht doen en over veiligheidsvoorschriften. Ook waren er meer dan anders verhalen van overbelaste mantelzorgers. De eerste weken viel dat nog mee, maar vanaf eind april werd het voor veel mantelzorgers zwaar. Vooral thuis werken en zorgen in combinatie met de dagopvang die gesloten was, de poetshulp die niet meer aan huis kwam of vrijwilligers die niet meer mochten langskomen, zorgden voor moeilijke situaties. Daarnaast hoorden we veel pijnlijke verhalen van mantelzorgers die mee de zorg voor iemand dierbaar in een woonzorgcentrum opnemen, en dat nu niet meer mochten. De afgelopen weken waren het vooral vragen over het statuut en het mantelzorgverlof."

Laat ons het eens hebben over het mantelzorgverlof. Om er recht op te hebben, moet je als mantelzorgverlof het mantelzorgstatuut met sociaal recht aanvragen. Zijn jullie tevreden met deze ontwikkeling?

"De meerwaarde van het mantelzorgstatuut met sociaal recht, zit momenteel enkel in het extra mantelzorgverlof dat er aan gekoppeld is. Het mantelzorgverlof is een aanvulling op de drie reeds bestaande themaverloven. Het zoeken naar een goede 'zorg-werk-leven-balans' bleef ook met die verloven voor elke werkende mantelzorgverlof een moeilijke evenwichtsoefening. In die zin is dit extra mantelzorgverlof waardevol en vooral interessant voor werkende mantelzorgers van wie het recht op de andere thematische verloven is uitgeput. Ook mantelzorgers die tijdelijk wensen te stoppen met werken om zich meer te kunnen toeleggen op hun mantelzorgtaken, zullen er dankbaar gebruik van kunnen maken.

Toch hadden wij dat extra verlof graag wat flexibeler gezien, bijvoorbeeld als een extra potje verlof dat je ad hoc kan inzetten. Mantelzorgers moeten regelmatig onverwacht een mantelzorgtaak opnemen, zoals hun dierbare naaste begeleiden naar de dokter. Momenteel gebruiken zij daar vaak hun verlof of sociaal verlof voor. Hier had het mantelzorgverlof een oplossing kunnen bieden, maar dat doet het niet omdat je het mantelzorgverlof voor een volledige maand of deeltijds voor twee maanden in een blok moet aanvragen.

Daarnaast blijft duidelijke informatie heel belangrijk. Mantelzorg is nog geen ingeburgerd begrip waardoor veel mantelzorgers zichzelf niet als mantelzorgverlof beschouwen. Ze vinden het vanzelfsprekend dat ze voor een zorgbehoevende naaste zorgen en zijn zich er niet van bewust dat ze beroep kunnen doen op het mantelzorgverlof. "

Kan het mantelzorgstatuut hier een antwoord op bieden?

"Het gevaar van het statuut is dat het de definitie van mantelzorg verengt. In het algemeen statuut stelt men bijvoorbeeld als voorwaarde de aanwezigheid van een externe professionele hulpverlener. Terwijl dit niet het geval is in elke zorgsituatie.

Het mantelzorgstatuut met sociaal recht heeft nog meer bijkomende voorwaarden. Bij die aanvraag moet je aantonen dat je minimum 50 uur per maand of 600 uur per jaar mantelzorg verleent. Voor ons is elke vorm van mantelzorg waardevol, zelfs iemand die slechts enkele uren per week zorg draagt. Ook de zorgbehoevende persoon moet aan bepaalde criteria voldoen voor dit tweede statuut.

Wij vrezen dat volgens de huidige erkenningscriteria vooral mantelzorgers die zorgen voor een psychisch kwetsbare persoon uit de boot zullen vallen en dus geen recht zullen hebben op het mantelzorgstatuut met sociaal recht en bijgevolg ook geen mantelzorgverlof zullen kunnen aanvragen."

En niet-werkende mantelzorgers? Welke ondersteuning is er voor hen? Want het mantelzorgstatuut kan enkel door werkende mantelzorgers aangevraagd worden.

"Om niet-werkende, en natuurlijk ook werkende, mantelzorgers te ontlasten zijn er diensten voor dagopvang, diensten voor gezinszorg, diensten voor oppashulp, nachtzorg, ... Dat betekent wel dat de zorgbehoevende en mantelzorgverlof ondersteuning van buitenaf moeten toelaten en dat is niet altijd evident. Sommige mantelzorgers vinden het confronterend als er professionals een stukje zorg opnemen omdat ze dan denken tekort te schieten.

Wij geven als advies om van bij het begin zo snel mogelijk ook professionele zorg in te schakelen. Indien de zorg later zwaarder wordt, is de drempel voor beide partijen minder hoog om op dat moment extra externe hulp in te schakelen. Maar ook niet-professionele steun kan zeer waardevol zijn. Wij organiseren als mantelzorgvereniging heel regelmatig ontmoetingsmomenten waarop mantelzorgers hun ervaringen kunnen delen. Het is altijd hartverwarmend om te zien hoe zij elkaar steunen en tips geven."

“Heel wat mantelzorgers kennen het aanbod van ondersteuningsdiensten niet. Nochtans zorgen zij ervoor dat je je batterijen kan opladen.

Is dat aanbod goed gekend bij mantelzorgers?

"Wel, daar sta ik soms van versteld. Blijkbaar kennen heel wat mantelzorgers die diensten niet. Nochtans spelen ze in op de draagkracht van mantelzorgers. Zo krijgen ze extra ruimte voor zichzelf om de batterijen op te laden. Er is nog werk aan de communicatie daarrond."

Meer informatie?

Meer weten over de twee types mantelzorgstatuut of het mantelzorgverlof? Benieuwd naar de criteria? Surf naar www.mantelzorgers.be.

Lien Pots

Stafmedewerker wonen en thuiszorg

Kwaliteitsindicatoren in woonzorgcentra onder de loep

© Sien Verstraeten

Het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg, kortweg VIKZ, verzamelt informatie over de kwaliteit van de zorg in de Vlaamse woonzorgcentra. De resultaten worden samengevat in een lijvig rapport. De Vlaamse Ouderenraad maakt je er handig wegwijs in.

Kwaliteit meten

Om de kwaliteit van hun zorgverlening in kaart te brengen, moeten alle woonzorgcentra kwaliteitsindicatoren registreren. Het gaat onder meer om het aantal bewoners dat gefixeerd wordt en hoeveel bewoners last hebben van doorligwonden. Maar ook cijfers voor de griepvaccinatie van het zorgpersoneel en het vrijwilligerswerk in het woonzorgcentrum moeten doorgegeven worden. In totaal zijn er 10 items waarvoor elk woonzorgcentrum cijfergegevens bezorgt aan het VIKZ.

Het VIKZ brengt de cijfers van alle Vlaamse woonzorgcentra samen waardoor je een algemeen beeld krijgt van de zorgkwaliteit in deze centra. Woonzorgcentra zelf kunnen aan de hand van de cijfers inschatten hoe hun zorgkwaliteit zich verhoudt tot die van andere woonzorgcentra. Zo komen ze te weten op welke punten ze al goed scoren en op welke punten er verbetering nodig is.

Signaalwijzers

Indicatoren geven een algemeen beeld, maar vertellen natuurlijk niet het volledige verhaal. Je moet ze beschouwen als een soort signaalwijzers. Als een woonzorgcentrum op een bepaalde indicator minder goed scoort, is er in de eerste plaats nood aan grondigere evaluatie om de oorzaken voor die lagere score te achterhalen. Cijfers zeggen immers niets over hun oorzaak. Zo kunnen er meer valincidenten zijn omdat er bewust minder gefixeerd wordt of omdat er te weinig personeel is. Eens de oorzaken duidelijk zijn, kan het woonzorgcentrum acties ondernemen om de kwaliteit te verbeteren.

Omdat er heel wat factoren zijn die de scores kunnen beïnvloeden, is een verschillend resultaat niet altijd gelijk aan mindere of net betere kwaliteit. Verschillen in leeftijd en zorgprofiel van de bewoners spelen bijvoorbeeld mee. Maar ook verschillen in registratiebeleid hebben een invloed. Woonzorgcentra zijn immers zelf verantwoordelijk voor de registratie. Omdat sommige centra nauwkeuriger registreren dan andere, kan een minder goede score het gevolg zijn van een meer volledige registratie en niet van een verschil in zorgkwaliteit.

Ten slotte kunnen we wel veel leren uit de objectieve cijfergegevens, maar die cijfers zijn jammer genoeg blind voor de ervaringen van de bewoners. Op de vraag hoe zij de zorg en het leven in het woonzorgcentrum ervaren, kunnen de rapporten geen antwoord geven.

De resultaten van de kwaliteitsindicatoren

Doorligwonden

2,4% van alle bewoners heeft last van doorligwonden. Die kunnen zowel tijdens als voor het verblijf in het woonzorgcentrum ontstaan zijn, soms ook na een ziekenhuisopname. In 3 op 4 woonzorgcentra zijn er bewoners met doorligwonden. Over de jaren heen, wordt er in driekwart van de woonzorgcentra wel een jaarlijkse daling van het aantal doorligwonden geregistreerd.

Onbedoeld gewichtsverlies

Wanneer een bewoner al te veel gewicht verliest zonder dat dit de bedoeling is, kan dat een signaal zijn voor ondervoeding. Woonzorgcentra houden het gewicht van de bewoners daarom nauwlettend in het oog. Aan het VIKZ moeten ze doorgeven hoeveel bewoners er de laatste maand onbedoeld 5% van hun lichaamsgewicht verloren. En hoeveel bewoners er de laatste 6 maanden onbedoeld 10% van hun lichaamsgewicht verloren. De resultaten zijn gelijklopend. Bij 4% van alle bewoners werd onbedoeld gewichtsverlies geregistreerd. In 4 op 5 woonzorgcentra is hier sprake van.

Valincidenten

Gedurende 1 maand vielen 13% van alle bewoners. Bij 9,1% ging het om een eenmalige val, 3,9% viel twee keer of meer. Minder dan 1% van de woonzorgcentra registreerde geen enkel valincident. In vergelijking met voorgaande jaren, is er in bijna driekwart van de woonzorgcentra sprake van een jaarlijkse stijging van het aantal valincidenten. Het percentage bewoners dat valt, ligt hoger in grotere woonzorgcentra.

Fysieke fixatie

18,6% van alle bewoners worden overdag fysiek gefixeerd. 's Nachts loopt dit percentage op tot 38,5%. Vrijheidsbeperkende maatregelen worden in bijna elk woonzorgcentrum toegepast, maar blijken toe te nemen in woonzorgcentra met meer zwaar zorgbehoevende ouderen. Over het algemeen blijkt het aantal bewoners dat overdag fysiek gefixeerd wordt jaarlijks wel te dalen. Andere vormen van vrijheidsbeperking zoals de toediening van kalmerende medicatie worden niet geregistreerd.

Medicijnincidenten

Bij het toedienen van medicatie kunnen zorgverleners soms fouten maken. Al komt dit niet vaak voor, 1,6% van alle bewoners kreeg hiermee te maken. In meer dan de helft van de woonzorgcentra was er zelfs geen enkel medicijnincident. Over de jaren heen is er bovendien sprake van een dalende trend. Wellicht speelt het feit dat meer en meer woonzorgcentra samenwerken met apothekers hierbij een rol.

Zorg rond het levenseinde

Om de kwaliteit van de zorg rond het levenseinde meetbaar te maken, moeten woonzorgcentra aangeven voor hoeveel bewoners er een neergeschreven plan voor de zorg rond het levenseinde bestaat. Meer dan de helft van alle bewoners blijkt over zo'n plan te beschikken. In woonzorgcentra met een groter aantal zwaar zorgbehoevende ouderen, zijn deze plannen meer ingeburgerd. Over het algemeen blijkt het aantal bewoners met een levenseindezorgplan jaarlijks toe te nemen.

Griepvaccinatie

Bewoners van woonzorgcentra worden jaarlijks gevaccineerd tegen de griep, maar ook het personeel stimuleren om zich te vaccineren is nodig om besmettingen te voorkomen. 53,3% van alle personeelsleden blijkt gevaccineerd te zijn. Er zijn amper woonzorgcentra waar geen enkele medewerker ingeënt werd, maar het percentage inentingen kent wel grote schommelingen over woonzorgcentra heen.

Overlijdens

4 op 5 overlijdens van bewoners vinden plaats in het woonzorgcentrum. Dit percentage is hoger in woonzorgcentra met meer zwaar zorgbehoevende ouderen. Deze mensen moeten hun laatste levensmomenten dus niet beleven in het ziekenhuis.

Vrijwilligers

In bijna alle openbare en vzw woonzorgcentra zijn vrijwilligers actief. Zij zijn een aanvulling op de professionele zorgverlening en bieden de bewoners unieke kansen tot sociaal contact. In de Vlaamse woonzorgcentra werden maar liefst 2 836 189 uren vrijwilligerswerk geregistreerd.

De volledige rapporten, met alle cijfergegevens, vind je terug op de website www.zorgkwaliteit.be.

Justine Rooze

Stafmedewerker ouderenzorg

Instagrannies

© Liesbeth Gavriilakis

De oudste influencers van Vlaanderen

Bijna drie jaar geleden drukte ze op de deurbel van de allereerste Instagranny. Sindsdien bezochten schrijfster Anneleen Van Offel en fotografe Liesbeth Gavriilakis in opdracht van Bond zonder Naam al tientallen tachtigplussers om hen naar hun levenswijsheden te vragen. De gesprekken resulteren in korte tekstjes op Instagram, een platform waarop jongeren foto's en filmpjes uitwisselen. De oudste influencers van Vlaanderen zagen zo het levenslicht. Wij vroegen Anneleen om haar boeiende ervaringen neer te pennen.

Instagrannies bracht ons al naar woonzorgcentra in het hele land, van zuster gemeenschappen in Brugge tot overlevenden van de Holocaust, van oude schoolmeester en mijnwerkers tot bij moeders en kruideniers. We blijven een uurtje praten bij een kop koffie. Over leven en liefde, over rouw en dood, over schoonheid en de obstakels van het leven. We luisteren naar de wijsheden van mensen die ons het leven al eens hebben voorgedaan. Vroeger golden ouderen nog als de wijsheid van de familie, werd er rekening gehouden met hun mening. Nu worden ze helaas te vaak alleen maar beschouwd als mensen die zorg nodig hebben.

Insta-wat?

Intussen zoeken jongeren zingeving op sociale media als Instagram. Daar verkopen influencers, beroemdheden met een grote aanhang, het perfecte plaatje: als je bepaalde producten koopt, lijkt het alsof je ook het ideale leven erbij krijgt.

Precies daarop speelt Bond zonder Naam in. Door de gesprekken met ouderen te delen op het platform samen met een mooi portret van hen, worden de Instagrannies de oudste influencers van Instagram. Echte influencers

bovendien, mensen die écht iets te vertellen hebben. Op deze manier brengt Bond zonder Naam twee generaties samen die elkaar zelden ontmoeten.

De volgers worden aangemoedigd om een reactie op de foto achter te laten. Daarop schieten de bezoekerwilligers in actie: zij brengen een mooi cadeaudoosje met de uitgeprinte foto's en de reacties naar de Instagranny. Zo wordt er ook iets teruggegeven aan de oudere.

Achter elke deur schuilt een verhaal

Drie jaar en verschillende deurbellen later is elk gesprek nog steeds een verrassing. Soms worden we verwelkomd door een enthousiast hondje, soms duurt het even voor het ijs gebroken is. Ik zal nooit Marcelline (99) uit Oostende vergeten. We troffen haar helemaal ineengedoken aan, achter gesloten gordijnen, voor een luide televisie. We vroegen of we de gordijnen mochten opentrekken voor het gesprek, en met de gordijnen brak ook de zon in haar gezicht door. Tijdens het gesprek bloeide ze open. Ze vertelde dat ze uiteraard zaken anders zou aanpakken in haar leven, maar dat dat helemaal niet erg is. "Als je een huis bouwt ga je ook altijd foutjes blijven zien, maar andere mensen zien die niet. Er is altijd wel iets dat niet klopt, en dat mag zo zijn." Op dat moment voelde ik heel scherp waarover Instagrannies gaat. Achter de façade van ouderdom schuilt wijsheid die zo nodig is voor onze maatschappij, waarin te vaak alleen maar het verhaal van de perfectie verteld wordt.

Ook op Instagram wordt er enthousiast gereageerd. Mensen delen hun eigen verhaal. Wat opvalt, is dat jongeren vaak reageren met symbolen zoals hartjes, en dat de Instagrannies daar erg door ontroerd zijn. Voor hen is elke

reactie een schouderklopje, betekent een hartje nog echt veel. Flor (93) uit Wommelgem was tot tranen toe geroerd dat onbekenden de moeite hadden genomen om lange, diepgaande reacties te schrijven.

Ook het hartverscheurende verhaal van Emma (91) uit Gent zal ik nooit vergeten. Zij vertelde ons over hoe zusters haar in haar jeugd hadden verplicht tot een operatie waarbij haar baarmoeder werd verwijderd. Achteraf twijfelden we erg of we dit verhaal wel konden delen, het was immers zo kwetsbaar. Emma drukte ons op het hart dat dit mocht, dat ze hoopte dat mensen moed zouden kunnen putten uit haar verhaal en zelf hulp zouden zoeken als ze het moeilijk hadden in het leven. De reacties waren overweldigend. De bezoekerwilliger bracht haar een golf van warmte en liefde. Nog maar eens merkten we dat er wel degelijk plaats is voor eerlijkheid en moeilijke verhalen. Je moet ze alleen durven vertellen.

Nomineer jouw instagranny

De coronacrisis maakt het moeilijk om nu op een veilige manier op bezoek te gaan bij tachtigplussers. Daarom leggen we momenteel een lijst aan van mensen die we graag willen opzoeken als de tijden veiliger zijn. Ken jij iemand die zeker niet mag ontbreken op het profiel? Stuur een mailtje naar info@bzn.be en dan brengen we een bezoekje wanneer het weer kan. Intussen kan je alle verhalen lezen op de instagrampagina [@_instagrannies](#).

Anneleen Van Offel

Schrijfster en bezieler van Instagrannies

© Lien Arits

Vlaamse Ouderenraad opnieuw bevestigd als partnerorganisatie lokaal ouderenbeleid

Een kwaliteitsvol inclusief lokaal ouderenbeleid. Met dat doel willen we met Vlaamse Ouderenraad · Lokaal de inspraak en betrokkenheid van ouderen in de gemeente versterken. We konden dat de afgelopen jaren al doen als partnerorganisatie van de Vlaamse overheid ter ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid. En door de nieuwe erkenning wordt dat ook de komende 5 jaar mogelijk. **Nils Vandenweghe**, directeur van de Vlaamse Ouderenraad, licht de plannen voor de komende jaren toe.

5 boeiende jaren ...

In 2015 erkende de overheid de Vlaamse Ouderenraad als partnerorganisatie ter ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid. "We hebben de voorbije jaren niet stilgezeten. Onder de noemer Vlaamse Ouderenraad · Lokaal ontwikkelden we een uitgebreid ondersteuningsaanbod," licht de directeur toe. "Via de barometerbevraging brachten we de werking van lokale ouderenraden in kaart. We lanceerden de website ouderenraden.be als informatiekanaal op maat. Werkten vormingspakketten voor lokale ouderenraden uit. We publiceerden een brochure om nieuwe vrijwilligers warm te maken en organiseerden studiedagen waarop tal van geëngageerde ouderen en andere betrokkenen werden samengebracht."

... die we willen bevestigen

"Zo'n erkenning loopt 5 jaar. En gezien we verder willen bouwen aan dit verhaal, stelden we ons kandidaat om opnieuw erkend te worden als partnerorganisatie." In aanloop naar die kandidaatstelling, nam de Vlaamse Ouderenraad het ondersteuningsaanbod onder de loep. "We gingen in gesprek met ouderen zelf: hoe hebben ze ons aanbod de voorbije jaren ervaren en welke verwachtingen leven er bij hen? Over het algemeen was er een grote waardering en tevredenheid. Uiteraard zullen we de methodieken verder

op punt stellen, in lijn met de feedback die we kregen. Daarbij houden we ook rekening met de evoluties in het lokale participatielandschap."

Focus op lokale ouderenraden

Ook in de nieuwe periode die voor de deur staat, blijft Vlaamse Ouderenraad · Lokaal zich prioritair richten op de ondersteuning van lokale ouderenraden. "Dat is een bewuste keuze. In de meeste gemeenten is er nog steeds een ouderenraad actief. En ook wij blijven vertrouwen op de participatieve kracht van deze raden. Tegelijkertijd willen we nieuwe initiatieven onder de loep nemen en aandacht hebben voor de impact ervan op lokale ouderenbeleidsparticipatie." Naast de lokale ouderenraad zijn ook de lokale ambtenaar en de schepenen verantwoordelijk voor ouderenbeleid partners die de Vlaamse Ouderenraad wil betrekken. "Deze partners staan voor gemeenschappelijke uitdagingen, we willen hen stimuleren om hier samen in dialoog mee aan de slag te gaan."

Meer informatie?

Neem eens een kijkje op www.ouderenraden.be. Of neem contact op met Nadia Denayer via 02 209 34 58 of nadia.denayer@vlaamse-ouderenraad.be.

Het toekomstig aanbod van Vlaamse Ouderenraad - Lokaal

Never change a winning team. Het aanbod van Vlaamse Ouderenraad - Lokaal zal daarom in de toekomst niet erg veranderen. Ontdek wat onze plannen zijn, en wat leden van lokale ouderenraden van dat aanbod vinden.

De barometer: Om zicht te krijgen op de werking, noden en toekomstwensen van lokale ouderenraden blijven we deze vragenlijst verspreiden. Maar vanaf nu tweejaarlijks, in plaats van jaarlijks. De resultaten bieden heel wat inzicht in het lokale ouderenparticipatiebeleid.

“*We bespreken het barometerrapport natuurlijk op het RPO, maar ook in onze lokale ouderenraad nemen we het onder de loep. Het is een goed kompas om onze eigen werking aan af te toetsen. Al vraagt het jaarlijks invullen van de vragenlijst wel enig doorzettingsvermogen.*”

Het vormingsprogramma

Enthousiaste vormingsbegeleiders staan klaar om vorming te geven aan leden van lokale ouderenraden. We blijven deze trainers opleiden en nieuwe vormingspakketten ontwikkelen. Je kan steeds een vorming aanvragen via jouw RPO of via de regionale afdeling van jouw ouderenvereniging. Onze nieuwste vorming 'Dementievriendelijke gemeenten' staat klaar om ontdekt te worden!

“*De vormingen zijn prikkelende leermomenten. Je krijgt heel wat informatie, waaruit je vervolgens die zaken kunt pikken die voor jouw lokale ouderenraad het meest relevant zijn. Door de ruimte voor discussie is er bovendien sprake van kruisbestuiving tussen de deelnemers.*”

De website: Ouderenraden.be is de aangewezen plek als je op zoek bent naar inspiratie rond lokale ouderenbeleidsparticipatie. We delen er heel wat praktijkvoorbeelden en diepen verschillende actuele thema's uit. We roepen lokale ouderenraden op om hier actief hun eigen initiatief te delen.

“*De website is verrassend goed en uitgebreid. Er wordt in tal van gemeenten zo veel ondernomen, maar vaak zijn we daar niet van op de hoogte. De website speelt hierop in. Er is wel nog wat drempelvrees om zelf een goed voorbeeld in te sturen. Volgens mij zijn we gewoon te bescheiden om te denken dat ons advies of initiatief iets is dat iedereen in Vlaanderen gezien moet hebben.*”

De brochure: Ook op papier blijven we informatie en inspiratie aanbieden. Onze basisbrochure 'De stem van ouderen in de gemeente' kun je nog steeds aanvragen. Je mag bovendien een nieuwe brochure verwachten die zal inspelen op een actueel thema binnen het inclusief lokaal ouderenbeleid.

“*De basisbrochure is een echte eyeopener én biedt handvatten om nieuwe leden gericht te informeren. Eigenlijk mag die nog wel eens opnieuw onder de aandacht gebracht worden. Kunnen er ook rond andere onderwerpen brochures uitgebracht worden? Informatie op papier blijft toch een meerwaarde.*”

De studiedagen: Om inhoudelijke achtergrond en verdieping te bieden rond de uitdagingen binnen het inclusief lokaal ouderenbeleid, organiseren we in samenwerking met VVSG, verschillende regionale uitwisselingsessies waar we zowel lokale ouderenraden, ambtenaren als schepenen verantwoordelijk voor ouderenbeleid willen betrekken. Een studiedag mag je verwachten in aanloop naar de volgende lokale verkiezingen.

“*De studiedagen zijn heel interessant om meer te weten te komen over actuele onderwerpen waar je als lokale ouderenraad mee geconfronteerd wordt. Al is het niet voor iedereen vanzelfsprekend om zich naar Brussel te verplaatsen.*”

Bouwen aan een dementievriendelijke gemeente

Nieuwe vorming voor lokale ouderenraden

Om ouderenraden te ondersteunen biedt Vlaamse Ouderenraad · Lokaal vormen aan. De nieuwste in het rijtje is de vorming 'Bouwen aan een dementievriendelijke gemeente'. In elke gemeente stijgt het aantal personen met dementie; hen een volwaardige plek blijven geven in de samenleving blijft een uitdaging. Veel lokale ouderenraden kunnen dat mee mogelijk maken. Hoe je dat in jouw gemeente kan doen, ontdek je in deze vorming. We maken uitgebreid tijd voor het delen van inspirerende praktijken. Drie boeiende initiatieven geven alvast een voorproefje van wat er aan bod komt tijdens de vorming.

Klant blijft koning

De documentaire 'Klant blijft koning' toont aan de hand van levensechte verhalen van Bruggelingen wat handelaars en winkeliers kunnen betekenen voor mensen met dementie en hun omgeving. De personen met dementie in de film blijven hun vertrouwde zaak bezoeken dankzij handelaars en winkeliers die dementievriendelijk met hen omgaan. Handelaars die meedoen brengen een raamsticker van de geknoopte zakdoek in hun zaak aan als teken van solidariteit.

Wist je trouwens dat Brugge is uitgeroepen tot de meest dementievriendelijke stad ter wereld? 'Klant blijft koning' is een van de mooie dingen die Brugge heeft verwezenlijkt.

Manifest 'Hand in Hand'

Het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de Alzheimer Liga Vlaanderen lanceerden samen een krachtige oproep: het Manifest 'Hand in Hand'.

Dit manifest is een duidelijk appel aan de samenleving om de rechten van personen met dementie te erkennen. Het bijzondere is dat het manifest geschreven werd door personen met dementie en hun mantelzorgers zelf.

Dementiekoffer

Verschillende steden stellen een dementiekoffer gratis beschikbaar in hun bibliotheek, dienstencentrum of woonzorgcentrum. Een dementiekoffer draagt bij aan een genuanceerde beeldvorming van dementie.

De inhoud van de dementiekoffer kan variëren van gemeente tot gemeente. De ontleners krijgen informatie over dementie en tips in verband met de zorg voor personen met dementie. Via de dementiekoffer kan men mensen met dementie en hun mantelzorgers ook wegwijs maken in de organisaties die er zijn om hen te ondersteunen.

Ben je geprikkeld?

Vraag gratis een vorming aan! Regionale platformen ouderenbeleidsparticipatie (RPO's) en regionale afdelingen van verenigingen kunnen de vorming gratis aanvragen voor hun leden die in een lokale ouderenraad zetelen. Dat kan via de website www.ouderenraden.be.

Je hoeft je geen zorgen te maken over het verloop van de vormen, alles wordt georganiseerd in veilige omstandigheden. Als je je inschrijft voor de vorming sturen we je alle genomen maatregelen nog eens door.

Meer informatie?

Heb je nog vragen of wil je meer informatie? Neem vrijblijvend contact op met Nadia Denayer via 02 209 34 58 of lokaal@vlaamse-ouderenraad.be.

Nadia Denayer

Stafmedewerker

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal

Ouderen verenigen

Nu meer dan ooit

Noodgedwongen staan tal van activiteiten voor en door ouderen nu al een half jaar op een laag pitje. Nochtans is het verenigingsleven een krachtig medicijn om eenzaamheidsgevoelens door corona te beperken. Bij de Vlaamse Ouderenraad leeft de bezorgdheid dat tal van eerder genomen initiatieven dreigen te verwateren. En ook de donkere najaarsperiode voedt de eenzaamheidsgevoelens bij heel wat mensen. Het verenigen en verbinden van ouderen moet daarom sterk in de kijker blijven staan.

Onder de noemer #ouderenverenigen nam de Vlaamse Ouderenraad samen met partners de afgelopen maanden diverse initiatieven.

Verbindend het najaar in

Bij de start van de pandemie zagen we in ons land een ongeziene solidariteit. Heel wat spontane acties voor en door ouderen zagen het licht. Die bewonderenswaardige inzet heeft tal van mensen doorheen een moeilijke periode geholpen.

Nu, aan de start van het najaar, is dat verbinden opnieuw van cruciaal belang. De dagen worden korter en

donkerder, en mensen ontmoeten elkaar veel minder spontaan in open lucht. Dat zijn periodes waarop eenzaamheidsgevoelens vaker de kop opsteken. In normalere tijden, en zeker tijdens deze pandemie.

Het is essentieel om andermaal in te zetten op verbindende initiatieven. Iedereen moet de kans krijgen om sociaal contact te blijven ervaren en te blijven verbinden met anderen.

De Vlaamse Ouderenraad voegde van bij de start van de pandemie in ons land de daad bij het woord. We namen het afgelopen half jaar 3 initiatieven die inzetten op het verbinden en verenigen van ouderen.

Vanuit Ons Kot-krantjes

Samen met de Koning Boudewijnstichting en Vlaams minister van Welzijn, Wouter Beke, promoten we tijdens de lockdown een alternatieve manier van contact met ouderen. Het 'Vanuit ons kot-krantje' zag het levenslicht: een uniek aanbod voor families om 8 weken lang gratis krantjes met nieuwtjes en foto's vanuit hun kot aan te maken. Jullie maakten daar massaal gebruik van. Het aanbod bleek een enorm succes, want in totaal namen er 5 402 families deel en werden er meer dan 8 000 krantjes verstuurd.

Geen Belet!

De ouderenverenigingen bruisen volop en bieden een gigantisch aantal activiteiten aan. De initiatieven die zij organiseren, zorgen voor sociaal contact tussen mensen, creëren hechtere buurten, versterken het netwerk van mensen en maken vrijwillig engagement en zelfontplooiing mogelijk. Zij bieden bovendien een luisterend oor en zorgen ervoor dat eenzaamheidsgevoelens geen kans krijgen. Door de

crisis werd het nog heel moeilijk om die rol te vervullen. Daarom werd er gezocht naar een alternatief.

Onder de noemer Geen belet! belden duizenden oudere vrijwilligers wekelijks de oudste ouderen op. Daarmee bereikten ze meer dan 100 000 mensen.

Videoboodschap van Vlaamse ministers

De impact van de crisis op ouderen is niet enkel in ons land, maar wereldwijd bijzonder groot. Ouderen willen voelen dat ze niet vergeten worden. Op vraag van de ouderenverenigingen staken Vlaams ministers Beke en Jambon de ouderen een hart onder de riem op 1 oktober, de internationale dag van de ouderen. Ze deden dat in een videoboodschap.

Duidelijke oproep

We roepen lokale besturen en organisaties op om mee hun schouders onder die verbinding voor en door ouderen te blijven te zetten. Ruime locaties om veilig samen te komen en richtlijnen die het mogelijk blijven maken om mensen te verenigen. Daar hebben ouderenraden, ouderenverenigingen en andere initiatieven waarbij ouderen betrokken zijn nood aan. Rekening houdend met de veiligheidsmaatregelen.

Het Charter 'Hoe veilig de draad opnemen als oudere in onze samenleving' zorgt ervoor dat activiteiten veilig kunnen verlopen. Dus ga op zoek naar oplossingen op maat, ga in dialoog en zet de deuren open voor verbinding.

Veerle Quirynten

Stafmedewerker communicatie en sensibilisering

“We hadden weinig in de pap te brokken”

Hoe ver reikt de participatie van ouderen in de plannen rond basisbereikbaarheid?

In gesprek met Miguel Vertriest van het Netwerk Duurzame Mobiliteit

“Vanaf nu gaan we voor een vraaggestuurd openbaar vervoer”. Met die ambitie keurde het Vlaams Parlement in april 2019 het decreet over basisbereikbaarheid goed. De Vlaamse Ouderenraad pleitte er al vanaf het begin voor dat ouderen voldoende betrokken zouden worden bij het participatietraject. En zo geschiedde. Vertegenwoordigers uit de regionale platformen Ouderenbeleidsparticipatie (RPO's) kregen een plekje in de vervoerregiorraden. Maar hoe ver reikt hun participatie? We vroegen het hen en legden hun bevindingen, uitgesproken meningen en twijfels voor aan mobiliteitsexpert **Miguel Vertriest** van het Netwerk Duurzame Mobiliteit.

15 vervoerregio's

Vlaanderen werd in vijftien vervoerregio's opgedeeld, met vervoerregioraden als hét platform voor overleg over mobiliteit. Elke raad wordt verwacht een regionaal mobiliteitsplan op te maken en uit te rollen. De steden en gemeenten krijgen zo een grotere rol bij het uittekenen van het kernnet, het aanvullend net en het vervoer op maat. Dat zou tegen eind 2020 vorm moeten krijgen. Maar Lydia Peeters, de huidige Vlaamse minister voor Mobiliteit, verlengde de deadline voor de plannen tot december 2021.

Dat biedt ons de gelegenheid om een tussentijdse evaluatie te maken van het participatietraject en van de uitdagingen die de openbare vervoersplannen moeten aanpakken. Want voor veel ouderen is een goed uitgebouwd en betaalbaar openbaar vervoer een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren in onze samenleving.

We verzamelden vier uitspraken van ouderen die betrokken zijn bij het traject en legden ze voor aan Miguel Vertriest van het Netwerk Duurzame Mobiliteit.

"Tijdens de participatiemomenten werd de meeste tijd ingenomen door een monoloog met informatie. Daarna konden we maar over twee thema's ons zegje doen. Op het einde was er nog een digitale stemming, maar toen was slechts de helft van de deelnemers nog aanwezig. Voor echte participatie, inspraak en uitwisseling was er eigenlijk amper tijd."

Miguel Vertriest: "Dat is altijd een uitdaging bij een groep mensen waarbinnen niet iedereen over dezelfde kennis beschikt. In een beperkte tijdsspanne moet op meerdere elementen worden ingegaan. Een terugkoppeling naar de volledige groep is dan belangrijk, maar dat gebeurt inderdaad niet. Die stemming was duidelijk een bijkomstigheid, om de indruk te geven dat de deelnemers konden meebeslissen. Uiteindelijk is het immers de vervoerregioraad die alle knopen doorhakt."

"Er is precies enkel oog voor het verkeer van thuis naar de school of het werk. Met voorzieningen die voor ouderen belangrijk zijn, wordt geen rekening gehouden. Er worden enkel harde cijfers gebruikt, het maatschappelijk belang van bestemming weegt niet door. Zo worden onze belangen van ouderen genegeerd, zeker op het platteland. We lijken wel bijkomstig."

Miguel Vertriest: "Hoewel gesteld werd dat basisbereikbaarheid tot doel had om attractiepolen met belangrijke maatschappelijke functies te bereiken, blijken bepaalde kleinschalige voorzieningen zoals de politie, huisartsen, banken en lokale voedingswinkels minder zwaar door te wegen bij de bepaling van het intrinsiek potentieel van verbindingen. Om het gebruik van het openbaar vervoer te doen toenemen, wordt er voor het kernnet ingezet op de plekken waar zoveel mogelijk reizigers ervan gebruik kunnen maken: de stedelijke gebieden, met veel verbindingen, zodat aan de bulk van de vervoersvraag wordt voldaan. Voor ouderen en andere kwetsbare groepen in onze samenleving die voor hun recreatieve verplaatsingen of voor een doktersbezoek afhankelijk zijn van het openbaar vervoer is dit nefast, want ze moeten met elkaar concurreren voor de overige middelen."

“Dit voelde aan als een verplicht rondje, waarbij we voorgelegd kregen wat er al beslist was. Als belangengroepen hadden we weinig tot niks in de pap te brokken. Telkens we iets wilden opmerken, werd er verwezen naar de beperkte budgettaire middelen. Zonder voldoende middelen zullen de opties voor een goed openbaar vervoersplan ook beperkt zijn.”

Miguel Vertriest: “Nog niet alles is beslist, maar wat het aanbod van openbaar vervoer betreft, is de speling qua budget inderdaad erg beperkt. Door het dwingende principe van budgetneutraliteit mogen de nieuwe openbare vervoersplannen geen euro extra kosten. Als er ergens meer geld wordt geïnvesteerd, zal er elders bespaard moeten worden. Elke vervoersregio moet het doen met de middelen die door het departement Mobiliteit en Openbare Werken voorzien zijn.”

“Voor onze doelgroep zullen de belangrijkste knopen nu worden doorgehakt. Als we niet kunnen rekenen op het kern- of het aanvullend net, moeten we hopen op een vervoer op maat dat rekening houdt met de noden van de oudere gebruiker. Ik maak me ook zorgen om de haltes die nog aangepast kunnen worden. Als de halte bij mijn deur verdwijnt en de nieuwe halte te ver is om naartoe te wandelen, zit ik in een permanente lockdown.”

Miguel Vertriest: “De bekommernis om de haltes is terecht, aangezien het Besluit van de Vlaamse regering wel minimum-, maar geen maximumafstanden voorziet. Voor het vervoer op maat moet de vervoerregioraad zowel qua aanbod als qua tarieven een voorstel uitwerken. Dit zal ook afhangen van de onderhandelingen met de aanbieders van vervoer op maat. De steden en gemeenten krijgen een belangrijke verantwoordelijkheid toegeschoven, want als de Vlaamse middelen voor het vervoer op maat uitgeput zijn, dan moet er in het aanbod worden gesnoeid, moeten ze dit zelf bijpassen of de gebruiker meer laten betalen. Ouderenraden en -verenigingen leggen hun bekommernissen daarom beter zo vlug mogelijk voor aan hun schepen van mobiliteit, burgemeester of plaatselijk parlementslid.”

Echt luisteren naar ouderen

De openbare vervoersplannen zijn nog in de ontwikkelingsfase en belangrijke delen zoals haltes, tarieven en het vervoer op maat, moeten nog uitgewerkt worden. Een sluitend eindoordeel kunnen we momenteel dus nog niet vellen. De signalen en ongeruste geluiden die we opvangen, laten ons wel toe om belangrijke zaken te beklemtonen.

De Vlaamse Ouderenraad hoopt dat elke reiziger centraal komt te staan en niet enkel de reiziger die het geluk heeft in een dichtbevolkt gebied of langs een veel gebruikte bus- of tramlijn te wonen. Streven naar efficiëntie is belangrijk, maar het openbaar vervoer is een maatschappelijke dienstverlening en een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren in onze samenleving. Het is daarom de taak van de overheid om te garanderen dat personen die volledig afhankelijk

van dat openbaar vervoer, hier ten volle en op een betaalbare en comfortabele manier, gebruik van kunnen maken. Dat betekent dat ouderen zich geen honderden meters of meer moeten verplaatsen om bus of tram te nemen. Dat betekent ook dat de nodige middelen uitgetrokken worden voor een toereikend vervoer op maat wanneer er geen ander net is.

De beleidsmakers en verantwoordelijken voor de nieuwe vervoersplannen moet daarom echt luisteren naar ouderen en hun noden vertalen in maatregelen die hier voldoende rekening mee houden.

Marc Soubry

Stafmedewerker sociale inclusie en maatschappelijke participatie

Agenda

Door de coronacrisis zijn er heel wat evenementen afgelast of uitgesteld.

Door die onzekerheid is deze agenda leeg.

We houden je op de hoogte.

Volg je ons al op Facebook?

Surf naar www.facebook.com/VlaamseOuderenraad en wees altijd als eerste op de hoogte.

actueel

je vaste afspraak met informatie voor en door ouderen

Al meer dan 10 jaar houden we onze lezers 4 maal per jaar op de hoogte van de initiatieven van de Vlaamse Ouderenraad, relevant beleidsnieuws, de Ouderenweek en andere campagnes rond ouderen, inspirerende projecten voor en door ouderen, onderzoek en meer.

Neem vandaag nog een abonnement

Laat je gegevens achter op www.vlaamse-ouderenraad.be/informatieblad of bel naar 02 209 34 56.

Je kan eender wanneer een abonnement starten. Per jaar betaal je slechts 7 euro.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Nils Vandenweghe

REDACTIE
Nils Vandenweghe, Veerle Quiryne en Justine Rooze

LAY-OUT
Eveline Soors

DRUK
Drukkerij Buroform

Vlaamse Ouderenraad vzw
Broekstraat 49-53
1000 Brussel

02 209 34 51
info@vlaamse-ouderenraad.be

www.vlaamse-ouderenraad.be